

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)
30. märts 1993*

Diskrimineerimine – Rahvusvaheline konventsioon – Tõlge kreeka keelest

Kohtuasjas C-168/91,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Amtsgericht Tübingen'i (Saksamaa Liitvabariik) esitatud taotlus, millega soovitakse nimetatud kohtus pooleli olevas menetluses

Christos Konstantinidis'e

perekonnaseisu kohta

eelotsust EMÜ asutamislepingu artiklite 5, 7, 48, 52, 59 ja 60 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (kuues koda)

koosseisus: koja esimees C. N. Kakouris, kohtunikud G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, M. Diez de Velasco ja P. J. G. Kapteyn,

kohtujurist: F. G. Jacobs,

kohtusekretär: ametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Saksamaa valitsus, esindajad: liidu majandusministeeriumi *Ministerialrat* E. Röder ja liidu majandusministeeriumi *Regierungsdirektor* C.-D. Quassowski,

– Kreeka valitsus, esindaja: riiklik õigusnõunik D. Raptis,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: õigustalituse õigusnõunik D. Gouloussis, keda abistab õigustalituse ametnik R. Hayder,

arvestades kohtuistungil ettekannet,

kuulanud 29. oktoobri 1992. aasta kohtuistungil ära Christos Konstantinidise, Saksamaa valitsuse, Kreeka valitsuse ja komisjoni suulised märkused,

kuulanud 9. detsembri 1992. aasta kohtuistungil ära kohtujuristi arvamuse,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

1. 27. juuni 1991. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. juulil 1991, esitas Saksamaa Liitvabariigis asuv Amtsgericht Tübingen (Tübingeni esimese astme kohus) EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kaks eelotsuse küsimust EMÜ asutamislepingu artiklite 5, 7, 48, 52, 59 ja 60 tõlgendamise kohta.

2. Need küsimused kerkisid esile Christos Konstantinidise perekonnaseisuga seotud menetluses, mille pooled on ka Standesamt Altensteig (Altensteigi registriamet) ja Landratsamt Calw, Ordnungsamt (Calwi piirkondliku ameti registriosakond).

3. Põhikohtuasja hageja on Saksamaa Liitvabariigis Altensteigis elav Kreeka kodanik. Ta töötab seal füüsilisest isikust ettevõtjast massöörina ja vesiravispetsialisti abilisena. Kreeka sünnitunnistuse kohaselt on tema eesnimi ***** ja perekonnanimi *****.

4. 1. juulil 1983 registreeriti tema abielu Standesamt Altensteigis. Abieluregistrisse kirjutati tema nimeks Christos Konstadinidis. 31. oktoobril 1990 esitas ta Standesamt Altensteigile taotluse parandada tema perekonnanimi selles registris, asendades nime Konstadinidis nimega Konstantinidis, põhjendades, et viimane kirja pilt näitab saksa keele kõnelejatele võimalikult täpselt tema kreekakeelse nime õiget hääldust ja lisaks on tema nimi selliselt transkribeeritud Rooma tähestikus tema Kreeka passis.

5. Et hageja nime kanne abieluregistris peaks vastama sellele, mis on tema sünnitunnistusel, lasi kannete parandamise pädevusega kohus Amtsgericht Tübingen sünnitunnistuse tõlkida. Nimi transkribeeriti vastavalt kehtivatele rakendussätetele ja vastavalt Saksamaa kõrgema astme kohtute asjakohasele kohtupraktikale, kohaldades ISO standardit 18, nagu on ette nähtud perekonnaseisuregistris ees- ja perekonnanimede kajastamise 13. septembri 1973. aasta konventsiooni (Bundesgesetzblatt 1976 II, lk 1473, edaspidi „konventsioon”) artikliga 3, milles on ette nähtud nimede translitereerimine. Konventsioon jõustus Saksamaa Liitvabariigis 16. veebruaril 1977 (Bundesgesetzblatt 1977 II, lk 254); Kreeka Vabariigist sai konventsiooni osalisriik 1987. aastal. ISO standardi 18 kohaldamise korral on hageja nime transkriptsioon Hréstos Kónstantinidés.

6. Hageja protestis selle transkriptsiooni Amtsgericht Tübingenis, väites, et see moonutab tema nime hääldust.

7. Landratsamt Calw, millele Standesamt Altensteig allub, esitas seejärel eraldi taotluse parandada abieluregistris selliselt, et hageja nimi oleks registris kooskõlas ISO standardiga 18 Hréstos Kónstantinidés.

8. Amtsgericht Tübingen leidis, et menetluses kerkisid esile ühenduse õiguse tõlgendamise probleemid, ja otsustas esitada Euroopa Kohtule eelotsuse tegemiseks järgmised küsimused.

„1. Kui Euroopa Ühenduste liikmesriigi kodanik on asutamislepingu artiklite 48, 52, 59 ja järgnevate artiklitega hõlmatud töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja, siis kas on tegemist tema õiguste rikkumisega Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artiklitega 5 ja 7 vastuollu minnes, kui teda kohustatakse lubama oma nime kandmist vastuvõtva riigi, s.t teise liikmesriigi perekonnaseisuregistritesse tema selgete soovidega vastuollu minnes foneetilisest transkriptsioonist erinevas kirjaviisis, mille tõttu tema nime hääldus muutub ja on moonutatud?

Täpsemalt – kas asjaolu, et kreeka nimi Christos Konstantinidis (otseses foneetilisest transkriptsioonist) muutub eelnimetatu tulemusel nimeks Hréstos Kónstantinidés, kujutab endast sellist rikkumist?

2. Kas sellise asjaolu puhul on tegemist Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklites 52, 59 ja 60 sätestatud asutamisvabaduse ja teenuste osutamise vabaduse takistamisega?”

9. Põhikohtuasja asjaoludest täielikuma ülevaate saamiseks viidatakse kohtuistungile ettekandele, kohaldatavatele õigusaktidele ja poolte märkustele, mida nimetatakse või arutatakse edaspidi vaid Euroopa Kohtu põhjenduste esitamiseks vajalikul määral.

10. Kõigepealt tuleb märkida, et nagu ilmneb eelotsusetaotlusest, on põhikohtuasja hageja Kreeka kodanik, kes töötab Saksamaa Liitvabariigis füüsilisest isikust ettevõtjast massöörina ja vesiravispetsialisti abilisena.

11. Nendel asjaoludel tuleb kaht liikmesriigi kohtu küsimust käsitada sisuliselt taotlusena saada kinnitus selle kohta, kas asutamislepingu artiklit 52 tuleb tõlgendada selliselt, et selle sättega on vastuolus teises liikmesriigis füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsenud Kreeka kodaniku nime kandmine perekonnaseisuregistritesse foneetilisest transkriptsioonist erineva kirjaviisiga, mistõttu selle hääldus muutub ja on moonutatud.

12. Sellele küsimusele vastates tuleb kõigepealt meele pidada, et nagu kohus on mitmel korral kinnitanud, on asutamislepingu artikkel 52 üks ühenduse põhjapanevamaid õigusnorme. Keelates riiklikest õigusaktidest, määrustest või tavadest tuleneva diskrimineerimise rahvuse põhjal, on nimetatud artikli eesmärk tagada, et asutamisõiguse osas kohtlevad liikmesriigid teiste liikmesriikide kodanikke samamoodi kui oma kodanikke (otsus kohtuasjas C-197/84: P. Steinhauser v. Biarritzi linn (EKL 1985, lk 1819, punkt 14).

13. Seetõttu tuleb kindlaks määrata, kas liikmesriigi eeskirjad, mis on seotud Kreeka kodaniku nime transkribeerimisega Rooma tähestikus asukoha liikmesriigi perekonnaseisuregistris, võivad panna ta õiguslikult või faktiliselt ebasoodsamasse olukorda, võrreldes sellega, kuidas selle liikmesriigi kodanikku samadel asjaoludel koheldaks.

14. Ükski asutamislepingu säte ei välista kreeka nime transkribeerimist Rooma tähestikus Rooma tähestikku kasutava liikmesriigi perekonnaseisuregistris. Seega peab kõnealune liikmesriik vastu võtma õiguslikud või rakendusmeetmed, milles nähakse kooskõlas nende rahvusvaheliste perekonnaseisuga seotud konventsioonide, millega liikmesriik liitunud on, ettekirjutustega ette sellise transkribeerimise üksikasjalikud eeskirjad.

15. Sedalaadi eeskirju tuleb käsitada asutamislepingu artikliga 52 kokkusobimatuna ainult siis, kui nende kohaldamine põhjustab Kreeka kodanikule sellisel määral ebamugavust, et see takistab tema vabadust teostada nimetatud artiklis sätestatud asutamisõigust.

16. Sellise takistamisega on tegemist siis, kui Kreeka kodanikku kohustatakse asutamisjärgse riigi õigusaktidega kasutama kutsealal tegutsedes oma nime perekonnaseisuregistris olevat translitereeritud vormi, kui see kirjaviis on selline, et nime hääldus muutub, ja kui sellest tuleneva nime moondumisega kaasneb inimese jaoks oht, et võimalikud kliendid ajavad ta teiste isikutega segi.

17. Seega tuleks vastuses liikmesriigi kohtule märkida, et asutamislepingu artiklit 52 tuleb tõlgendada selliselt, et selle sättega on vastuolus Kreeka kodanikule antud kohustus kooskõlas asjakohaste riiklike õigusaktidega kasutada kutsealal tegutsedes oma nime sellist kirjapilti, mille korral hääldus muutub ja millest tuleneva nime moondumisega kaasneb tema jaoks oht, et võimalikud kliendid ajavad ta teiste isikutega segi.

Kohtukulud

18. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Saksamaa valitsuse, Kreeka valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus liikmesriigi kohtus pooleli oleva vaidluse üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

vastates küsimusele, mille Amtsgericht Tübingen esitas oma 27. juuni 1991. aasta määrusega, otsustab:

Asutamislepingu artiklit 52 tuleb tõlgendada selliselt, et selle sättega on vastuolus Kreeka kodanikule antud kohustus kooskõlas asjakohaste riiklike õigusaktidega kasutada kutsealal tegutsedes oma nime sellist kirjapilti, mille korral hääldus muutub ja millest tuleneva nime moondumisega kaasneb tema jaoks oht, et võimalikud kliendid ajavad ta teiste isikutega segi.

Kakouris

Mancini

Schockweiler

Diez de Velasco

Kapteyn

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 30. märtsil 1993 Luxembourgis.

Kohtusekretär

J.-G. Giraud

President

C. N. Kakouris